

УДК 811.161.1'38
DOI <https://doi.org/10.32782/fohium/2026.8.6>

ПОЕТИЧНИЙ ПРИЙОМ МОРФОЛОГІЧНОЇ СПІВПОЗИЦІЇ У ТВОРЧОСТІ ВАСИЛЯ СТУСА

Жанна Гончарова

*старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця*

ORCID ID 0000-0003-3665-5335

Zhannagoncharova803@gmail.com

Ключові слова: *поетичний прийом, актуалізація, співпозиція, креативне використання, нейтралізація, морфологічна одиниця.*

У статті описані аксіоми дослідження поетичних творів, сформульовані відомими дослідниками морфологічного рівня поетичної мови: аксіома виразності, аксіома парадигматичності, аксіома цілісності, аксіома інтенціональності. Низка принципів дослідження й опису граматичного рівня поетичної мови, які було вироблено на підґрунті цих аксіом, застосовані для аналізу віршових творів Василя Стуса. Розглянуто універсальний морфолого-поетичний прийом виділення й актуалізації граматичних одиниць у поетичних творах митця – морфологічну співпозицію, яку визначають як морфологічне співположення словесних знаків на невеликому просторі віршованого тексту. Серед загальнопоетичних способів актуалізації морфологічна співпозиція є найбільш активним за частотністю свого функціонування в поетичному тексті. У творчості Василя Стуса морфологічне співположення зафіксовано у двох типах словосполучень. Перший тип – стійкі традиційні вирази, що передають ідею накопичення, типовості. Другий тип – авторські комбінації, у яких повтор кореня створює додаткові смисли у відображенні типових дій, процесів. Відзначено авторський вибір одиниць морфологічного рівня мови у співпозиції: вони є граматично маркованими одиницями (дієслівна форма наказового способу, іменникова форма вокативу, субстантивний біном), рідко вживаними та okazіональними словами. Зроблено висновок про індивідуальне креативне використання автором загальнопоетичних способів актуалізації морфологічних форм і значень, співпозиції морфологічних одиниць зокрема, й схарактеризовано низку авторських прийомів актуалізації та нейтралізації граматичних смислів. Перспективою дослідження стає визначення граматичних засобів, які обирають інші українські поети-шістдесятники під час створення текстів для реалізації художнього задуму.

THE POETIC TECHNIQUE OF MORPHOLOGICAL JUXTAPOSITION IN LYRICS BY VASYL STUS

Zhanna Honcharova

*Senior Lecturer at Foreign Languages and Cross-cultural Communication Department
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

Key words: *poetic technique, actualization, juxtaposition, creative use, neutralization, morphological unit.*

The article deals with the axioms of the poetic works study, which were formulated by well-known researchers of the morphological level of poetic language: the axiom of expressiveness, the axiom of paradigmaticity, the axiom of integrity (compositionality), the axiom of intentionality. A number of study principles and description of the grammatical level of poetic language, which were developed on the basis of these axioms, were applied to the analysis of the poetic works by Vasyl Stus. The article considers the universal morphological and poetic method to actualize grammatical units in the artist's poetic works – morphological juxtaposition, which is defined as the morphological close arrangement of language units within a small space of a poetic text. Among the general poetic methods of actualization, morphological juxtaposition is the most active in terms of the frequency of its functioning in a poetic text. In the poetic works by Vasyl Stus morphological juxtaposition is recorded in two types of word combinations. The first type comprises stable traditional expressions that convey the idea of accumulation, typicality. The second type represents authorial combinations in which the repetition of the root creates additional meanings in the reflection of typical actions and processes. The author's choice of morphological units that are used in juxtaposition is noted: they are grammatically marked units (the imperative verb form, the vocative noun form, the substantive binomial), rarely used and occasional words. A conclusion is made about the author's individual creative use of general poetic methods to actualize morphological forms and meanings, the juxtaposition of morphological units in particular, and a number of author's methods to actualize and neutralize grammatical meanings are characterized. The prospect of the study is to determine the grammatical means chosen by other Ukrainian poets of the sixties when creating texts to implement an artistic idea.

Вступ. Учені-лінгвісти висловлюють думку про поетичну мову як сферу максимальної реалізації можливостей національної мови. Вони стверджують, що всі яруси системи мови, які майже автоматизовані в мові буденного спілкування, у поезії набувають самостійної смислової та фасцинативної значущості (Скоробогатова, Козлова, 2020). Автор поетичного твору використовує внутрішній потенціал мовної системи, до якого відносяться морфологічні можливості мовних одиниць. При чому застосування одиниць морфологічного рівня мови та їхніх комбінацій не відбувається хаотично, але за складною багатовекторною системою, де одиниці функціують не тільки за граматичними, але й віршовими законами. З цієї точки зору дуже яскраво виявляється поезія 60-х років минулого століття, періоду «відлиги», коли політику уряду стала відкрито критикувати невелика, але

дедалі більша група людей, яких називали шістдесятниками. Серед них були й дисиденти, що висловлювали думки, які суперечили панівній ідеології. Одним з найактивніших представників українського дисидентського руху, яких хвилювало національне питання, культивування рідної мови й культури, був Василь Стус. Використовуючи мовні одиниці різних рівнів, численні стилістичні засоби та авторські прийоми, майстер слова передає читачеві відчуття й внутрішні переживання, пов'язані з несправедливим й несвободним життям людей того періоду. В цій розвідці ми ставимо **за мету** описати поетичний прийом морфологічної співпозиції у поезії Василя Стуса та схарактеризувати морфологічні одиниці, які автор використовує у граматичному співположенні.

Учена-мовознавиця, відома дослідниця морфології поетичної мови О. О. Скоробогатова

сформулювала шість аксіом, які слугують підґрунтям дослідницьким розвідкам вивчення поетичної морфології слов'янських мов у когнітивно-функціональному річизі лінгвопоетики. Це *аксіома виразності, аксіома експресивності порушення морфологічної норми, аксіома парадигматичності, аксіома цілісності, аксіома переходу (трансферу), аксіома інтенціональності* (Скоробогатова, Козлова, 2020: 205). Спираючись на ці аксіоми, було вироблено низку принципів дослідження й опису граматичного рівня поетичної мови, дискурсу та ідіостилю, які ми застосуємо для аналізу віршових творів Василя Стуса. Застосування цих принципів відтворює, на нашу думку, багатовекторність дослідження поетичного тексту.

Матеріал і методи дослідження. Матеріалом дослідження слугували поетичні тексти Василя Стуса, репрезентовані у збірках «Зимові дерева», «Веселий цвинтар» та «Палімпсести».

Корпус дослідження сформовано шляхом суцільної вибірки поетичних фрагментів, у яких зафіксовано співпозицію морфологічних форм (спільнокоренових одиниць різних частин мови), що реалізують ідею накопичення, типовості об'єкта або створення додаткових смислів у відображенні типових дій, процесів, об'єктів.

Характер поставленої мети зумовив застосування таких методів, як описовий, функціональний, метод контекстно-інтерпретаційного аналізу. Описовий метод використано для загального аналізу й опису граматичних одиниць у співпозиції. Поетичний потенціал граматичних одиниць у художньому функціонуванні виявлено за допомогою функціонального методу. Завдяки лінгвопоетичному й контекстно-інтерпретаційному аналізу схарактеризовано граматичні засоби та поетичні прийоми реалізації авторської інтенції до створення поетичного смислу.

Результати та обговорення. Створюючи поетичний текст, автор виконує певне поетичне завдання, пов'язане з його інтенціями, думками й особливостями мовомислення (Лисиченко, 2009), що відбивається в авторському відборі лінгвостилістичного матеріалу, індивідуальному креативному використанні традиційних художніх прийомів та пошуку нових. Аксіома інтенціональності орієнтується на спробу осмислення мовотворчості поета. На граматичному рівні текстотворення вона передбачає в кожному конкретному випадку породження тексту зв'язок морфологічної основи поетичного твору, використання тих чи тих способів виділення й нейтралізації морфологічних значень з певним поетичним авторським задумом.

Морфологічне співвідношення словесних знаків на невеликому просторі віршованого тексту

Скоробогатова О. О. характеризує як співпозицію, селекцію й атракцію (Скоробогатова, 2015), які стають регулярними поетичними прийомами актуалізації морфологічних форм і значень. На думку ученої, серед загальнопоетичних способів актуалізації найбільш активним за частотністю свого функціонування в поетичному тексті є співпозиція морфологічних одиниць, що в мові поезії базується на авторському відборі і близькій локалізації опозитивних морфологічних одиниць і форм, однорідних форм і одиниць. Мовознавиця зазначає що, «виділяючи грамеми за допомогою співпозиції, автор у кожній із них підкреслює конкретний граматичний вибір, а співположення або актуалізує опозицію, або нейтралізує її, об'єднуючи опозити в граматичні комплекси» (Скоробогатова, 2015). Розглянемо цей універсальний морфолого-поетичний прийом виділення й актуалізації граматичних одиниць у поетичних творах Василя Стуса.

Співпозицію морфологічних форм у творчості митця простежуємо у двох типах словосполучень. Перший тип – стійкі традиційні вирази, що передають ідею накопичення, типовості, певною мірою «зразковості» об'єкта (*тьмуца тьма*); вони відтворюють модель, де суб'єкт атрибуції має типову властивість. Другий тип – авторські комбінації (*тьмою тьмиться, чужіти в чужаниці-чужині, не безумій, безуме*), у яких повтор кореня створює додаткові смисли у відображенні типових дій, процесів, об'єктів. Порівн.:

Зазираю в завтра – тьма і тьмуца / тьма. І тьмуца тьма. І тьмуца тьма. / Тільки чорна вдовь. І чорна пуца. / А твого Святошина – нема. / Ні сестри, ні матері, ні батька. / Ні дружини. Синку, озовись. / Понімили друзі. Чорна гатка / в теміні. Питьмою – хоч залиш <...> (В. Стус. «Зазираю в завтра – тьма і тьмуца тьма...») (Стус, 1970).

У сталому словосполученні *тьмуца тьма* за рахунок кореневого повтору виокремлюється характерна, типова ознака суб'єкта. Як наголошувала О. О. Скоробогатова (Скоробогатова, 2021: 191), такі комбінації мають значне смислове навантаження завдяки посиленому кореневому значенню, що створює додатковий поетичний ефект імітування фольклорності та художньої глибинної традиційності. Виразності й художньої експресивності зазначений уривок набуває завдяки авторській локалізації сполучення *тьмуца тьма* у віршовому ряді. Воно поєднується сполучником з повторюваним іменником *тьма і тьмуца тьма* у складі речення *Зазираю в завтра – тьма і тьмуца тьма <...>* та стає окремим реченням, що повторюється, утворюючи віршовий ряд: *<...> І тьмуца тьма. І тьмуца тьма <...>*. Окрім того

відмічаємо локалізацію у рамках одного поетичного фрагменту словосполучення *тьмуца тьма* та слів *тітьмою*, *в теміні* на початку строфи та в кінці, що уможлиблює застосування принципу цілісності (композиціональності) до аналізу зазначеного уривку поетичного твору. Відповідно теорії О. О. Скоробогатової, цей принцип-аксіома стверджує, що онтологічні властивості віршованого тексту (ритм, образність, дія закону єдності і щільності віршового ряду, динаміка форми), як і його структура сприяють актуалізації та нейтралізації морфологічних форм і значень. У цілісній поетичній структурі «актуалізація та нейтралізація визначені не тільки особливостями віршової або синтаксичної організації окремого речення, але й композицією, зв'язками на рівні цілого тексту» (Скоробогатова, Козлова, 2020: 206). Усі елементи віршового твору взаємопов'язані. У результаті їхньої взаємодії виникають сукупні значення на рівні віршового ряду, строфи, фрагмента тексту тощо, і тексту як єдності, що є значущим. На нашу думку, така концентрація однокорених слів у невеликому фрагменті, чи то у контактній співпозиції, чи у дистантному розташуванні, свідчить про авторське смислове навантаження цих суголосних морфологічних одиниць. У проаналізованому фрагменті майстер передає реципієнту відчуття безнадії та марних сподівань на краще майбутнє.

Розглядаючи індивідуально-авторські комбінації однокорених слів у поезії митця, зазначаємо, що відбувається поєднання спільнокорених одиниць різних частин мови, що мають різні граматичні характеристики. Порівн.:

<...>/ І сіють зраду спогади марудні, / що передовіряються перу / і забивають дух тобі єдиний, / і тьмою тьмить ся образ України / допіру він розтане – й я помру. / І в помережані увійду ночі, / де ні жалю, ні радощів не ймуть, / а так живуть – і смерть свою жують. / О, скільки слів, неначе поторочі. (В. Стус. «О, скільки слів, неначе поторочі...») (Стус, 1977–1979). Контактна співпозиція слів *тьмою тьмить ся* реалізує значення характерної, типової дії, що свідчить про актуалізацію внутрішньої форми слова. Це граматичне явище ґрунтовно описує Олена Олександрівна Скоробогатова (Скоробогатова, 2021). Вона висловлює думку про те, що поетична актуалізація внутрішньої дериваційної та/або етимологічної форми слова відбувається завдяки міжчастиномовній співпозиції однокорених (на рівні синхронії або діахронії) слів. Василь Стус активно використовує цей загальнопоетичний прийом актуалізації граматичних форм і значень, при цьому компонентами таких поєднань часто обирає одиниці, що з точки зору морфології є навантаженими,

маркованими грамемами (Четверик, 2022) Порівн.:

<...> Мертвий мій органе, лісу мій, / виляте і вигукле стозвуччя, / чуєш, не безумій, ставе мій, / безуме, завжди: росте, як круча, / ніч. Ти нею весь – опоночів. / Жально сяють божевільні зорі. / І летить орда смертельно-хорих / виплесків пекельних – кажанів. (В. Стус. «Вийду в ніч. Під соснами пройду») (Стус, 1968).

Привертає увагу авторський вибір слів у граматичному співположенні: дієслово наказового способу та іменник у формі вокативу *не безумій, безуме*. Обидві є граматично маркованими одиницями. Маркованість розглядають як поняття, яке використовується лінгвістами для опису «асиметрії в категорії, коли один із членів субкатегорії розглядається в деякому відношенні більш базовим, ніж інший» (George Lakoff, 1987: 89). Цю думку поділяють інші дослідники, наголошуючи на тому, що немаркований член опозиції є базовим або простим; «маркований – припускає наявність додаткового елемента / компонента (Schane, 1970: 290). В опозиції дійсний – наказовий спосіб дієслівна форма дійсного способу є базовою: її категоріальне значення відтворює розгалужена система формально-граматичних показників. Грамема наказового способу стає маркованою завдяки спеціальному, значно меншому набору формантів, які додають апеллятивної семантики та валентно поєднують імперативну форму з вокативом. Як відомо, вокатив (кличний або звертальний відмінок) – непрямий відмінок, який позначає звертання до певної особи чи предмета. За ствердженням науковців, ця грамема «в морфологічному плані входить як сьомий компонент до відмінкової парадигми однини й множини з її диференційованою сукупністю флексій» та виконує «первинну семантико-синтаксичну ускладнену функцію адресата мовлення – потенційного суб'єкта дії <...>» (Вихованець, 2004: 79). Імператив та вокатив – це часто парне уживання. Єдність цих форм посилюється у разі використання спільнокорених слів.

У структурі поетичних текстів наказовий спосіб дієслова та звертання як форми усного діалогу займають досить значне місце. Своєрідність цих категорій у ліриці, на думку учених, пов'язана з відсутністю безпосередніх співрозмовників під час поетичного мовлення та з можливим у ліричній поезії незвичайним узагальненим характером співрозмовників. Окрім того, форми *не безумій* (безуміти), *безуме* (безум), як і лексеми, є рідко вживаними (Словник.уа. Портал української мови та культури), що посилює стилістичну виразність фрагменту поезії.

Не менш цікавою є співпозиція іменник-дієслово *ніч опоночів* у тому ж фрагменті, де

дієслівна форма минулого часу тяжіє до оказіональної. Вважаємо авторські комбінації граматично і стилістично маркованих форм *не безумій, безуме /ніч опоночів* суттєвими у поезії твору, які надають експресії та смислового навантаження.

В інших поезіях митця фіксуємо індивідуально-авторські сполучення, які є поєднанням дієслова та субстантивного біному *чужіти в чужаниці-чужині*. Порівн.:

О не дивуй, о не дивуй мені – / моє життя для тебе незбагненне. / Воно й мені чуже – і не про мене / чужіти в чужаниці-чужині, / де я зацвів у потойбічні дні / і щедро попускаю закрай світу / свою одяглу душу, часом криту / усесвіту великого на дні <...>. (В. Стус «О не дивуй, о не дивуй мені...») (Стус, 1977–1979).

За визначенням науковців, морфологічні біноми є дефіснооформленими одиницями, що «складені з морфологічно однорідних елементів, які утворюються за моделями «іменник-іменник», «дієслово-дієслово», «прислівник-прислівник» тощо» (Скоробогатова, 2023). За спостереженнями авторів цієї теорії, субстантивні морфологічні біноми, ті, що утворені за моделлю «іменник-іменник» (*недви́га-крига, друзі-побратими*), становлять більшу частину цих одиниць у сучасному мовленні. Розвиваючи теоретичні положення О. О. Потебні щодо функціонування морфологічних біномів, сучасні представники Харківської філологічної школи досліджують й описують їх різні типи в українському фольклорному й сучасному поетичному дискурсі (Скоробогатова, 2023; Бувалець, 2014). З оперттям на наукові розвідки представників ХФШ ми описали субстантивні біноми як домінуючі морфологічні одиниці у поезії Івана Світличного та схарактеризували їх за типами відношень між компонентами (Гончарова, 2024).

Аналізуючи поєднання *чужіти в чужаниці-чужині* у вірші Василя Стуса, спостерігаємо функціонування субстантивного біному *чужаниці-чужині* із семантико-синтаксичним відношенням рівноправності, де елементи є рівнонавантаженими і семантично, і синтаксично (Скоробогатова, 2015). Завдяки спільному кореню компоненти біному доповнюють один одного, створюючи значення інтенсивної ознаки-характеристики певного міста, регіону або країни, що для ліричного героя стає чужим. Значення авторського конструкту *чужаниця-чужина* («чужий регіон, далекий від рідних місць») посилюється у контактній локалізації зі спільнокореневим дієсловом *чужіти* та у дистантній – з прикметником *чуже*.

Принцип парадигматичності, ще один з принципів-аксіом, які було визначено мовознавцями

для створення теорії поетичної морфології та морфологічної поезики (Скоробогатова, Козлова, 2020), передбачає у структурі поетичного тексту актуалізацію мовних парадигматичних відношень як на лексичному рівні, так і на рівні морфологічному. Цей принцип уможливило виділення у структурі вірша бінарних та багаточленних морфологічних парадигматичних комплексів. За спостереженням науковців, які досліджують питання морфології поетичної мови, багаточленне парадигмальне співположення є одним із найбільш цікавих випадків співпозиції (Скоробогатова, Козлова, 2020), коли в одному віршовому просторі поєднуються декілька морфологічних одиниць, що входять до граматичної парадигми. Порівн.: <...> *Голова його заповнена спогадами. / (Вічне перемелювання однієї істини: / гримаси підлості, підлість підлості, / підлість підлості підлості). / Хтиво показує старечим ротом : / те, що було 1968 року нової ери / віддзеркалює, ніби в мертвій воді, / події 1968 року перед Христом. / Рухається, зазираючи в брезклу воду <...>. (В. Стус «Мумія») (Стус, 1970).*

Застосовуючи цей принцип для аналізу зазначеного фрагмента, визначаємо, що використання різних відмінкових форм у ряді, лінійна організація якого уможливило розташування слів одне поруч з одним, одне за одним, створює ефект накопичення. Лінійна протяжність віршового ряду продукує поступове нанизування морфологічних одиниць. На нашу думку, таке авторське розташування відтворює ідею інтенсивності й розвитку: *гримаси підлості, підлість підлості, / підлість підлості підлості.*

Розглядаючи інші поезії майстра, вважаємо за можливе застосовувати декілька дослідницьких принципів водночас. Порівн.:

*<...>А голоси протобажань / лиш горло перетнуть, / покрають серце без ножа / і мовчки одійдуть, / лишивши, як загуслий біль, / укритий смерком гай, / де **міні** товпляться в тобі, / проте – не потурай. / Он бач – верба – димочком **тінь**. / Ти ж **міні міні міні міні тінь**. / Ані рухнеться волосін, / занурена в глибін (Василь Стус. «Змагай, знеможений життям...») (Стус, 1970).*

У зазначеному фрагменті окрім аксіом парадигматичності та цілісності працює аксіома виразності, відповідно якої морфологічна форма і морфологічне значення актуалізуються або нейтралізуються у поетичному тексті. У випадках поетичної актуалізації граматичних форм і значень створюється ефект їхнього «згущення» й виділення» (Скоробогатова, Козлова, 2020: 206). Натомість нейтралізація граматичних форм, коли в одній графіці

неможливо чітко виокремити конкретне граматичне значення в контекстуальній багатозначності одиниць, створює ефект багатозначності поетичного тексту. У цьому фрагменті, у ряді, що утворений повторюваною формою іменника *тіні* та графемою *тінь*, відбувається нейтралізація морфологічного значення графем *тіні*. Контекстуальна невизначеність дозволяє схарактеризувати цю графему як форму іменника у множині називного відмінку або форму однини у родовому відмінку. Окрім того звертаємо увагу на те, що контактна локалізація повторюваної графем *тіні* та графем *тінь* у ряді за відсутності знаків пунктуації створює пролонгованість цієї форми, що продукує ефект звуконаслідування. Відтворюється звучання співу птахів, про що йдеться у попередньому віршовому рядку <...> *Он бач – верба – димочком тінь* <...>. Також, спираючись на аксіому цілісності, фіксуємо повтор компонентів ряду *тіні тіні тіні тіні тінь* у дистантній локалізації <...> *де тіні товляться в тобі, / проте – не потурай. / Он бач – верба – димочком тінь. / Ти ж тіні тіні тіні тіні тінь* <...>. Тож авторське використання й розташування іменникових форм у ряді спричиняє нейтралізацію морфологічного значення, при цьому підвищує виразність і фасцинативність окремих морфологічних одиниць і тексту загалом, бо припускає індивідуальні читацькі інтерпретації.

Висновки. Спираючись на аксіому дослідження поетичних творів, визначені науковцями-дослідниками морфологічного рівня поетичної мови, під час аналізу поезій Василя Стуса, ми дійшли висновку про індивідуальне креативне використання митцем загальнопоетичних способів актуалізації морфологічних форм і значень, співпозиції морфологічних одиниць зокрема, й схарактеризували низку авторських прийомів актуалізації та нейтралізації граматичних смислів. Міжчастиномовна співпозиція морфологічних форм у творчості майстра простежується у стійких традиційних виразах та авторських комбінаціях. Авторський вибір одиниць морфологічного рівня мови у співпозиції привертає увагу: вони є граматично маркованими одиницями (дієслівна форма наказового способу, іменникова форма вокативу, субстантивний біном), рідко вживаними та оказіональними словами. Окрім того поет активно використовує повтор морфологічних форм у віршовому ряді. Така співпозиція сприяє актуалізації або нейтралізації морфологічного значення.

Отже, аналіз мовної структури, авторських принципів зображення, прийомів та засобів створення тканини твору стає одним з головних

лінгвістичних інструментів для розуміння й осмислення художнього твору, поетичного зокрема. Його граматична організація разом з індивідуально-авторськими прийомами відіграють важливу роль у формуванні образної системи та поетичних смислів, що складає мистецький і естетичний простір поезії.

Перспективу дослідження вбачаємо у виявленні інших мовних одиниць граматичного рівня та авторських прийомів, що беруть участь у втіленні інтенцій та організації текстів зазначеного поета, а також у пошукові й визначенні граматичних засобів, які обирають інші українські поети-шістдесятники під час створення текстів для реалізації художнього задуму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бувалець, О. В. (2014). Подвійні субстантивні конструкції в російській поезії ХХ–ХХІ століть: автореф. дис. ... канд. філол. наук. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди.
2. Вихованець, І. Р. (2004). *Теоретична морфологія української мови*. Київ: Пульсари.
3. Гончарова, Ж. М. (2024). Субстантивні біноми як одна з морфологічних доміант ідіостилію Івана Світличного. *Лінгвістичні дослідження*, (60), 366–377. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2024.60.28>
4. Лисиченко, Л. А. (2009). *Лексико-семантичний вимір мовної картини світу*. Харків: Основа.
5. Скоробогатова, О. О. (2015). Поетичний потенціал іменних граматичних категорій (на матеріалі російської поезії ХІХ–ХХІ століть): автореф. дис. ... докт. філол. наук. Київ.
6. Скоробогатова, О. О., & Козлова, А. Г. (2020). Дослідження морфологічного рівня поетичної мови в аспекті лінгвокреалогії: сучасний стан і перспективи. *Challenges and achievements of European countries in the area of philological researches*, 198–217. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-027-8-30>
7. Скоробогатова, О. О. (2021). Поетична актуалізація внутрішньої форми слова. *Лінгвістичні дослідження*, (54 ч. 1), 185–196. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2021.54.1.16>.
8. Скоробогатова, О. О. (2023). Морфологічні біноми різних типів у доробку фундаторів Харківської філологічної школи, сучасний стан і перспективи дослідження проблеми. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія»*, (93), 79–83. DOI: <https://doi.org/10.26565/2227-1864-2023-93-12>
9. Словник. ua. Портал української мови та культури. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?s>

wrд=%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BC%D1%96%D1%82%D0%B8

10. Четверик, В. К. (2022). Виразний потенціал ступенів порівняння в мові російської поезії XX–XXI століть: дис. ... канд. філол. наук. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди.
 11. Lakoff, G. (1987). *Women, Fire and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind*. University of Chicago Press.
 12. Schane, S.A. (1970). Phonological and morphological markedness. *Progress in linguistics*, 286–294.
1. Стус, В. (1970). *Веселий цвинтар*. URL: <https://stus.center/p/veselii-tsvintar-avtorska-versiia-samvidav-814631>
 2. Стус, В. (1977–1979). *Палімпсести (Магаданська версія)*. URL: <https://stus.center/p/zbirka-palimpsesti-magadanska-versiia-1977-1979-549988>
 3. Стус, В. (1968). *Зимові дерева*. URL: <https://stus.center/p/zbirka-zimovi-dereva-103701>

Дата першого надходження статті до видання: 23.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 26.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 07.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)